

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Od obljube do dejanja.

Malo dni še in naši poslanci bodo na Dunaju, v državnem zboru. Nam to sicer ni več novo ter se godi tako že skorej redno, vsake jeseni. To pa tudi ni, zakaj govorimo dnešio drž. zboru, na tem mestu. Kar tišči nam dres pero v roke, to so okoliščine, tiste, v katerih se snide takrat drž. zbor.

Vesele niso letos le te okoliščine, veliko več so one neprijetne in recimo kar na ravnost, one so na vse strani sitne. Take že zdavna niso bile. Poslanci iz vseh strank so že na odhodu na Dunaj, ali težko, če vedó, kaj jih čaka v drž. zboru. Kakor je podoba, mogoče je celo lahko, da pride desnica drž. zbora v manjšino in da pride levica na krmilo, še brž pa je, da ne bode ne ta, ne ona v večini.

In kaj bode potlej? Kar zadeva nas, ki zastopamo slov. ljudstvo na Malem Štajarju, malo, celo malo nam je za to, kar se izgodi sedaj z drž. zborom. Kakor je bilo v njem doslej, nimamo skorej ničesar, da zapišemo v zlate knjige, pač pa na robe. Želje, skromne želje ima naše ljudstvo, težko ni vladi, da jih izpolni. Ali pa se mu je katera izpolnila? Nobena, da bi vedeli za-njo. Pač so jih naši poslanci vladi razodeli, toda ne vseh in še te, katere so razodeli, nič nam jih vlada ni izpolnila.

Slov. ljudstvo je znano, da je potrpežljivo, človeku se dozdeva, da je že preveč potrpežljivo in naši poslanci so še bili bolj. Celih sedem let so zvesto služili vladi, niso je nikjer nikoli zapustili, tudi v zadrego je niso spravili, rajši so svoje ali želje svojih poslancev zadržali pri sebi ter jih odložili na pozneje, za čas, ko bi vlada dobila prosteje roke, vse za to, da bi vlade ne spravili v zadrego.

Ali pa so s tem česa dosegli? Kratko in malo nič za nas, ki živimo na Malem Štajarju, nič za nje, ki živijo na Koroškem, nič za nje, ki živé na Primorju, ubogo malo za naše so-

sede, ki živé v lepi Kranji. Vsa je podoba, da dela sedanja vlada za liberalce, vse eno, naj so že potlej nemški ali laški. Njim je prav v dobi grofa Taaffeja pšenica razcvela. Sedanja vlada je pač lahko vse, toda konservativna ni.

Dokler so bili nemški liberalci na krmilu, ni se nam godilo slabše, kakor pod sedanjo vlado. Ta čas bilo jih je sram ter niso učinjali reči, kakor jih sedaj od njih den na den doživimo. Tako divjanje, kakor ga vidimo sedaj na njih strani, ni bilo mogoče, dokler so bili njih možje na vrhu. Sedaj imajo izgovor za-nj, češ, da jim hodi za obvarovanje lastnih pravic.

O te pravice! Na vladi bi bilo, da pre-soja te pravice ali na isti vladi bi tudi bilo, da postavi tem, dozdevnim pravicam, pravice drugih narodov na stran in kar bi v tem izpoznala za resnico, na njej bi bilo, da uravna stvari tako, da bi v vsem ne bila nobena krivica — ne za Nemce in ne za druge narode. Človek bi tako mislil in dobro bi tako bilo za cesarstvo.

Žal, da ne moremo take hvale izreči za sedanjo vlado. Ne vemo, toda mi mislimo, da bode blizu enaka sodba tudi pri naših poslancih čez vlado. Njej so oni bili doslej vselej in vestno na strani. Mi jim za to nismo nikjer in nikoli stavili napotka, zmirom smo še upali, da bode vlada storila stopinjo na bolje. Ko bi jej to že tudi ne šlo iz srce, vsaj v zahvalo za podporo, ki so jo jej dali naši poslanci, imela bi ona v tem kaj storiti.

Zastonj, prazno je bilo naše upanje. Slej kakor prej drži nas liberalizem, nemški ali laški, v pestéh in ako gledamo na to, kar počenja minister za uk in bogočastje pri naših šolah, tako še gre njemu — prvo darilo. To nam dokazuje zadnje imenovanje c. kr. okr. nadzornikov za ljudske šole, pri njem ni izpolnil kar nobene želje naših poslancev; isto velja za naše srednje šole. Niti na c. kr. gimnazijah v Mariboru in Celju, niti na c. kr. učiteljšču v Mariboru se je storilo kaj za slov. učence.

Nemščina sedi za mizo, slovenščini pa še za durmi ni prostora.

Če nas tedaj človek vpraša, ali pričaku jemo še česa od te vlade, kaj mu odgovorimo? — Nič, je naš odgovor, od te vlade ne pričakujemo več ničesar in če čerjo poslanci desnice, da še obdržimo za naprej kako zaupanje va-nje, potem jim kličemo: Skrajni čas je, da od obljube prestopite do dejanja.

Hrvatske stranke in njih potreba.

Gledé političnih razmer na Hrvatskem piše se nam iz Zagreba: Od ljudskih šol začeniši pa do vseučilišča, sploh v vseh zavodih za narodno izobraženje vpeljan je na Hrvatskem jezik hrvatski kot učni jezik, v vseh uradnihah za javno upravo in za pravosodstvo, v avtonomnih zastopih in v deželnem zboru velja in rabi se izključljivo hrvatski jezik in pri vsem tem obstojé pri nas tri stranke, katerih si vsaka prizadeva narod osrečiti na svoj posebni način.

Pri zadnjih volitvah je po trdovratnem volilnem boju s porabo dopuščenih in nedopuščenih sredstev vladina ali tako imenovana „narodna stranka“ priborila si veliko večino. Zmerna opozicija, t. j. združena prejšnja neodvisna z biskupom Strossmayerjem in konservativna stranka z grofom Draškovičem na čelu, dobila je pri volitvah samo devet in tudi „stranka prava“ pod vodstvom dr. Ante Starčevića devet mandatov.

Marsikateremu Slovencu se bo čudno zdelo, zakaj je na Hrvatskem razcepljen narod v tri stranke, ko mu vendar njegova avtonomija jamči za vsestranski razvoj v okviru narodnih teženj. Slovenci čutili bi se presrečne, ako bi uživali toliko samostalnosti na polju narodnega gibanja, kakor naši bratje na Hrvatskem. Kdor pa pozna bližje tukajšnje razmere, sprevideti mora, da je složno delovanje pri današnjih okoliščinah nemogoče.

Vladina stranka zajema namreč svojo moč iz studenca Tiszine milosti, ta stranka zastopa torej v trojednej kraljevini liberalne ideje madjarske vladajoče stranke in med Hrvati se, hvala Bogu, nahaja še mnogo rodoljubov, kateri so prepričani, da je tak zistem za hrvatski narod pogubonosan.

Kakor so gospodarili liberalni patroni svoje dni v vaši državni polovici, tako gospodarijo madjarski liberalci v naši polovici in kdor ne posluša njihovih nauk, kdor potrpežljivo ne upogne svojega vrata pod jarem njihovega liberalizma, ta je nasprotnik države, mračnjak in neprijatelj narodnega razvitka. Popustljivost vladine stranke nasproti vsemogočemu Tizzi mora se odločno obsoditi uže zaradi tega, ker se s to popustljivostjo krhajo polagoma pravice, pogodbeno zajemčene Hrvat

skemu narodu in ako bi se gospodarilo še nadalje po receptu ministra Tisza, odnosno njegovega zastopnika bana Hedervarija, prišlo bi časom do tega, da bi Madjari postopali s Hrvati takisto, kakor postopajo danes z ubogimi Slovani.

Plemeniti hrvatski rodoljubi, kateri so spoznali to nevarnost precej, ko je zasel bansko stolico grof Kuhen-Hedervari, borili so se torej uže v pretekli saborski sesiji proti škodljivim eksperimentom vladine stranke in bodo v novo izvoljenem deželnem zboru, ki se je bil odprl dne 1. septembra, da-si v manjšem številu, še odločneje branili pravice hrvatskega naroda.

Res je, da ne bodo proti večini vladinih kimavcev mogli vspešno delovati, koristilo bo pa njihovo delovanje vendar vsaj v tem obziru, da bo prišlo pri saborskih razpravah mnogo stvari na dan, ki se v časopisih opozicije vsled tukajšnjih tiskovnih razmer pač ne bi smele razpravljati. Ako bo se torej vladajočej stranki posrečilo, obdržati se na krmilu še naslednjih pet let in ako v tem času ne bode dokazala s čini, da jej veljajo interesi domovine več, kakor hinavsko prijateljstvo Tiszino, potem se hrvatski narod gotovo ne bode dal več oslepiti s praznimi obljubami in pri prihodnjih volitvah bode tudi njenemu gospodstvu odklenkalo.

Gospodarske stvari.

Konjska dirka.

V novem času je splošnje zanimanje za živinorejo in še čisto posebej, kjer so kraji za to, za konjerejo. Za njo pa so dirke sila imenitne, nekaj za to, ker je treba konje pripravljati za nje in torej na živali bolj gledati, nekaj pa za to, ker prihaja k dirkam več ljudi, v časih tudi kupcev in tako se spravi žival ležje v denar.

Dirkarsko društvo v Žalcu napravi, kakor je znano, v nedeljo, dne 16. oktobra tako dirko v Žalcu. Iz vabila, katero razpošilja društvo, povzamemo to le: I. Pričetna dirka. Društvena darila: 12 zlatov. Enkrat dirkarsko pot = 1 kilometer. Za konje V. konjerejskega okraja (Savinjsko pleme); starost ne čez 4 leta. Vloge 2 gld., katera se nikakor več ne povrmeta. Da se dirka vrši, treba je najmanje 5 oglasil. I. darilo 6 zlatov. — II. darilo 3 zlati — III. darilo 2 zlata. — IV. darilo 1 zlat in po jedna zastava. II. Dirka plemenskih konj. Društvena darila: 23 zlatov. Dvakrat dirkarsko pot = 2 kilometra. Za licencirane žrebce in kobile V. konjerejskega okraja (Savinjsko pleme); starost ne čez 8 let. Pri kobilah je treba od županstva potrdila, da so se v teku zadnjih dveh let za pleme porabliale. Vloga 2 goldinarja, katera se nikakor več ne vrmeta.

Da se dirka vrši, treba je najmanje 6 oglasil. I. darilo 10 zlatov. — II. darilo 6 zlatov. — III. darilo 4 zlati. — IV. darilo 2 zlata. — V. darilo 1 zlat in po jedna zastava.

Občne določbe. — Kot pravila veljajo od društva izdana občna dirkarska pravila. Oglašila prejema načelnik društva gosp. Jan. Hausenbichler do 15. oktobra t. l., katera se zamorejo ustmeno, pismeno ali brzojavno naznaniti. Posestniki, kateri mislijo svoje konje k dirki oglasiti, morajo jih natančno popisati in njihov imena naznaniti. Vožnja je z jednim konjem na dveh ali štirikolesnih vozéh. Naznanjene konje treba je v dan dirke dopoldne ob 10. uri društvenemu odboru v Žalcu predstaviti, da se pregledajo. Ob enem se vrši žrebanje in razdelitev trakov. Ustanovniki društva imajo povsod prosti uhod.

V boleznih vratú.

Če se koj v začetku bolezní rabi, in če vrat le malo boli, je najboljša pomoč mrzel ovitek. Le-ta se mora tako-le napraviti: V mrzlo vodo se naj namoči obrisača, naj se trdno izžmíče, na 6 gib zloži, in okoli vrata ovije, vrh tega še druga tudi 6gibna ruta ovije in z nekim trakom se naj priveže. V malih minotah je mokra ruta topla in vrat v prijetnem sopuhu. Če se to ne more tudi po dnevu rabiti, zadostuje le par noči.

Če vrat silno žge, naj se vlije malo vode v steklenico, pridene se za žlico žganega, stolčenega galuna in za dve žlici domačega čistega medú ter se dobro pretrese. S tem zdravilom si naj bolnik štirikrat na den vrat izgrgra!

Ako pa je vratna bolezen zastarana, naj se poličen lonec napolni s kropom, hitro prilije 3—4 kaplje terpentínovega olja in koj nanj povezne zvitek trdega papirja v podobi lijaka ali škarnicljá. Gornjo, ozko stran naj prime bolnik rahlo z ustnicami, in naj shlap v grlo poteza — kake pol ure — po enkrat na den.

Če ima bolnik v vratu že gobe, naj stori to po dvakrat na den, skozi več tjednov. Ozdravljenje zlo pospeši, ako si da bolnik, ki ima vnet vrat, enkrat postaviti 4 pijavice na vrat, na vsaki strani brade dve.

Prijetna pijača.

Dva pinta z vrhom osmukanih ribizelnovih jagod dasta 1 pint soka. Jagode se stisnejo ali sprešajo v kaki močni vreči redkeje stkani, n. pr. taki, v kakih se riža prodava.

K 1 litru čistega soka se vlije 2 litra vode in dene 2 klgr. rjavega kuhinjskega sladkorja, in tako naprej. Ker pa sladkor štrti del prostora zaleže, mora se pri posodbi potem ravnati. Vreti se pusti, kakor vinski mošt — da drože na pilko vun meče, in se zraven vedno z vodo doliva. Kedar je vrenje pri kraju, pretoči se posodba, sesnaži in tekočina spet va-njo

vlije in spet z vodo pólni. V bouteille se sme le po tretjem letu spraviti.

Ako se pusti vreti na dušek — (zavečeno vrenje) — mora sodek 4. ali 5. del navan biti, ker se tekočina pri vrenju napinja, sicer bi dušek zamašila. Kadar burkanje preneha, se sme pretočiti sodek sesnažiti in spet napolniti in sedaj priliti, kolikor se je v drugo posodbo odtegnilo, da je sod navan ostal. Da to vino bolj počrni, se prilije črnični sok, postavim k vedru 1—2 litra.

Sejmovi. Dne 9. oktobra pri sv. Barbari, Čadramske župnije. Dne 10. oktobra v Gomilici in v Orešju. Dne 15. oktobra v Apačah, pri sv. Duhu v Ločah, v Račah, pri sv. Križu na Slatini, v Šentilju pri Slov. Gradcu, na Planini in v Beračah.

Dopisi.

Iz Prihove. (Dvojno veselje.) Težkega srca smo pričakovali velike gospojnice, kajti ta dan vrši se na Prihovi največja svečanost ali žegnanje. Zatoraj ni čudo, da se je marsikatero mlado in staro srce veselilo za tega dne. Toda mi, Prihovljani, nismo samo enega veselja dočakali, ampak dvojno; prvo, kakor sem rekel, je praznik vnebovzetja Dev. Marije, kajti glavni altar nosi krasno Marijino podobo in drugo je, ker do tega dneva je dobila ta Marijina cerkev krasno notranjo obliko sten, da je cela zmalana. Seveda, bilo bi vse drugače, ko bi naš župnik, preč. g. Jan. Modic, ne bili tako skrbni in vneti za olepšanje hiše Gospodove. Da si so pa naš preč. g. župnik že pred par leti razodeli svojo misel in željo svojim farmanom, naj bi dali cerkev slikati, vendar do lanskega leta še je ostalo vse pri starem. Toda lani je prišlo do resnice, ter so delo izročili g. Fantoniju v Konjicah. Ta je delo takoj pričel, ter je prednji del cerkve že lansko leto preslikal. Ko je pa napočil zopet letošnji cvetoči majnik, pričel je slikati po ostali cerkvi. Do velike gospojnice pa je imelo biti imenitno delo dogotovljeno in je tudi bilo. Kako je umetni g. Fantoni izvršil svoj posel? Sme se po vsej pravici reči, da prav dobro. Zakaj Prihovska cerkev se sme med lepše cerkve šteti, kar jih nosi tu blizu slov. svet. Prihovska Mati božja je pa tudi daleč znana in ljubljena; to se je letos na vel. gospojnico živo pokazalo, kajti zbralo se je toliko ljudstva, da se je vse trlo znotraj in zunaj cerkve. Marsikaterega sem vprašal takrat: No, kako se ti kaj dopade naša cerkev? In vsak mi je rekel, da tako lepe cerkve še ni nikjer videl. Res! Lepo poslopje, pa saj je tudi vredna nebeška Kraljica, da je njej na čast bila sezidana cerkev, in sedaj olepšana z raznimi sv. podobami, mnogo je Mari-

jinih, a nekatere nam jo predstavljajo kot nebeško Kraljico. Hvala torej vsem dobrim župljanom, ki so pomagali pri tem delu, lahko so ga veselili. Prihovski.

Iz Vojnika. (Zopet drobiž.) „Nimam drobiža“, izgovarja se, kdor ima samo nekaj novčičev pa nič goldinarjev v žepu, kadar bi trebalo kaj oddati. Skopuh, s polnimi žepi zlata, pa kratko odreče: „Nimam denarja“. Gospod urednik! Mene ne smete prištevati ne skopuhom, pa ne „nemaničem“. Malokdo tako z veseljem želi donášati dobrim namenom, kakor Vaš Vojniški dopisnik. Najboljšim namenom pa služi pri nas „Slov. Gosp.“ Zdaj se pa vpraša: Koliko pa se sme v Vaš blagi list dati, da ni predrobno, pa tudi ne preširno?! Bati se je, da premalenkostnih stvari ne vzprejmete va-nj; prenatanečnih razodetij pa neka uniformovana družba, (za drobiž se ne meneča), kakor mastne stotake — pobaše in ne pusti med narod. Kakor burja vihra pri nas prepir, ki se je vnel zavoljo organistove hiše. Stvar pa je tako-le: Pri cerkvi je bila hiša postavljena za organista. Ker je pa ta služba v prejšnjih časih z učiteljsko zvezana bila, stanovali so v njej dolgo časa nadučitelji kot organisti. Pred kratkim ste se pa pri nas ti dve službi razcepili in nastanil se je organist v tej hiši. — Ko je bil pa nov nadučitelj imenovan, izmislili so si nekateri, da mu moramo v organistovi hiši prostor pripraviti in hajdi — porinili so organista v neko revno kočo, ki sicer ni nečastna za-nj, pa vendar njegovej službi tudi ni primerna. Zdaj hišo snažijo in belijo, da bo imel v njej novoimenovani nadučitelj prijetno stanišče. To pa mi, ki smo bolj trde glave, kakor tisti „kunštni nemčurski purgarji“, ne zapopademo, zakaj bi se moral organist iz svoje hiše učitelju umakniti. Saj vemo, da bi potem bila ta hiša organistu za zmiraj zgubljena in bi morali organistu kedaj drugo postaviti. Izgovarjajo se, da bi sicer morala župnija plačevati letnih 150 gld. učiteljeve stanovnine, pa to bi se že kako vtrpelo, da bi se le župnija ne — recimo naravnost, — oropala. Ko je bil prejšnji g. nadučitelj umirovljen, čulo se je, da mu bo naslednik naš vrli g. Brezovnik. In zakaj ni? Vidi se, da se pošteni Slovenci nekje siloma nazaj tiščijo. Takih učiteljev in vzrejevateljev, ko je imenovani gospod, morebiti ne premore celi Mali-Štajar veliko. Razun tega ima še lastno hišo pri nas. Nemčurji ga sicer črtijo, pa g. B. se ne meni za nje, saj „aquila non captat muscas“ (postojna ne lovi muh). Zavoljo organistove hiše je pač dolžnost g. župnika ugovarjati, in smo torej radovedni, kdo da zdrži. — Stolp svetišča M. B. sedem žalosti nad trgom se je na novo prekril; potreben je tudi že bil. — Vojnik veže s Šentjurjem cesta čez Ljubečno. Ta cesta je ravno dosti široka, da

se še dva vozova srečata lahko, ako nista preširoko naložena. Ob strani ceste so navoženi kupi „šodra“, kamenja s peskom namešanega, ti segajo skoraj do pol ceste na široko. Zato raj naj se s tem opomnijo dotične oblasti, da skoraj najmejo tolkače, ker kamenje je deloma mnogo predebelo in naj že potrebno cesto nasujejo, da ne bo še dalje na potu voznikom neprijetno in nevarno izogibanje. Tudi potnik po noči večkrat zadene sredi ceste v kup kamenja. Mi smo storili z opominom svojo dolžnost, Vi, gospoda, storite pa svojo! Quidam.

Iz Zagreba. (Velikanski album.) Književnega podvzetja, kakoršnega do sedaj še nismo doživeli v Evropi, lotil se je v Zagrebu civilni tehnik g. Josip Pečar, z odobrenjem merodavnih krogov. Začel je namreč te dni izdavat album, v katerem se bodo tiskale slike in životopisi vseh članov cesarske rodovine, častnikov cele avstro-ogerske vojske in vojnih uradnikov. V albumu bode prišlo torej na svetlo blizo 30.000 slik in bode to delo popolnoma dovršeno do 2. decembra 1888. Pri tem velikanskem podvzetju sodelujejo prvi umetniki in pisatelji naše države. Glavni namen tega albuma pa je, da se ohrani v vseh krogih avstro-ogerskih državljanov trajni spomin na štiridesetletno vladanje Njegovega c. kr. apostolskega veličanstva Franjo Josipa I., ki spada na dan 2. decembra prihodnjega leta.

Iz Norsinec pri Ljutomeru. (Letina.) Vreme imamo povsem nekaj tednov lepo solnčno, za njive in travnike sicer neugodno, ker zaradi vedne suše je rast trave že davno zastala in je torej jesenska paša zeló pomanjkljiva. Nasledki se že sedaj močno prikazujejo in sicer pri ceni živine. Za vinograde pa še precej ugaja, v njih je letos itak že rast zaostala, tako da ni najboljše kapljice pričakovati, tem manj, ker nas je še zadnji čas, t. je dne 18. avgusta spet grozna toča poklestila. Za tem pa je še listje trte nenavadno, večjidel po vseh zahodno ležečih vinogradih ljutomerskega okraja suho. To uimo strokovnjaki letošnji stalni suši pripisujejo, trta je gola, kakor po bolezní peronospora viticola zadeta. Kupčija s sadjem traja že sem nekaj tednov prav živahna, cena je 12—16 gld. za 10 avst. veder natrošenega sadja in je hvala Bogu, letos tega zemeljskega pridelka prav obilo, kmet prejema vsaj v tej stroki gospodarstva nekaj okroglega, z zrnjem pa še je slabeje, kakor z živino. Zopet so se letos naši konji, ki so vendar-le na precej visoki stopnji konjarstva, dvehkrat odlikovali in sicer 8. sept. na dirki na Cvenu in drugič, dne 18. sept. o Gradcu, so bili prav obilo obdarjeni in se jim je na jezero gold. za nje ponujalo, hvalevreden napredek, toda nekoliko prepíčlo število takih dirkalcev se še nahaja. V drugi polovici unega meseca smo imeli par dnevov prav močno slano,

ter še nam je ostalo ajdovo betvo pokončala. Tedaj letošnja letina kmetijskih pridelkov prikazala se nam je sijajna ali zmotili smo se močno, ker podelila se nam je ravno nasprotna.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar odprli so uni teden ogerski državni zbor s prestolnim govorom. Povdarjali so posebno varčnost in pomnoženje dohodkov, ne da bi se ljudstvo preveč obtežilo. Odkupile se bodo regalije in ponovila finančna pogodba s Hrvati. Rekli so h koncu, da so naše razmere z vsemi zunanjimi državami dobre, a svetovno vprašanje zahteva, da se popolni in zboljša vojna sila. — Kalnoky je obiskal nemškega kancelarja Bismarcka. Kaj sta se moža pogovarjala to se dosedaj še ne vé, v torek pa je imel eno uro trajajočo avdijenco pri grškem kralju. — Naučni minister potuje sedaj po Galiciji. Poljski časniki dokazujejo pri tej priliki v raznih člankih, da je šolstvo v Galiciji na zelo nizki stopinji. Izmed šest milijonov prebivalcev je čitanja in pisanja zmognih le nekaj nad eden milijon. Visokošolcev je primeroma jako malo in cela Galicija nima ne ene obrtne šole, katero bi država vzdrževala. Iz takih člankov se bere lahko strah, da bo pl. Gautsch tudi s poljskimi šolami tako ravnal, kakor s slovenskimi. — Dunajski listi objavljajo okrožnico domobranskega ministerstva gledé izvršilnih določb postave o preskrbovanji vojaških vdov. — Danes teden so v Budimpeštu slovesno odkrili Deakov spomenik. Slavnosti udeležili so se Nj. veličanstvo presvitli cesar in avstrijski in ogerski ministri. Grof Taaffe imel je še pred svojim odpotovanjem na Dunaj posvetovanje s Tiszo o vžitninskem davku. — Vojni minister zaukazal je vsem železnicam, da se morajo preskrbeti z napravami za električno razsvetljavo kolodvorov, da bo mogoče tudi ponoči večje vojne čete odpeljevati. Prvi poskus bo 11. oktobra na Dunajskem severno-zahodnem kolodvoru. — Ljubljanska čitalnica obhajala bode letos petindvajsetletnico svojega obstanka. V ta namen ste se dvorani obnovili in razširjali in bode 23. t. m. „beseda“. — Namestnji v Gradcu in Trstu izdali ste že vsled ukaza ministerstva za uk in bogočastje okrožnico, katera govori o žganjepitji šolske mladine. Ta ukaz je dober, pa pričakujemo še, da se prepove vsako pijančevanje ne le šolski mladini, temveč tudi drugim. — V Trstu je vlada razpustila veslarsko društvo „Glauco“, ker so se pred kratkim nekateri udje tega društva udeležili tekmovalnega veslarstva v Benetkah in so ob tej priliki razodevali irredentarske namene. — Kako varno je na Ogorskem, razvidi se iz tega, da je pretekli

teden napadlo pet roparjev pri Marczateju voz, na katerem so se peljali trgovci s semnja. Vnel se je hud boj, v katerem so roparji zmagali, ubili dva voznika, druge ranili ter odnesli ves denar in vse blago.

Vunanje države. Načelnik laškega ministerstva Crispi mudil se je te dni na Nemškem na gradu Friedrichsruh ter je imel razgovor z Bismarckom. Gotovo je, da so se obravnavala vsa tekoča prašanja, morebiti tudi razmere med Vatikanom in Kvirinalom. — Zavoljo dogodka na francosko nemški meji se še vedno vršijo razprave med Francosko in Nemčijo; Nemčija je sicer po svojem poslancu v Parizu uže izrekla svoje obžalovanje, ali dati bode morala še drugo zadoščenje. — Kardinal Bertolini je 3. oktobra v Florencu umrl. — V Bolgariji roparji hudo razsajajo; vlada je toraj sklenila oborožiti kmete, da bodo pomagali žandarjem zasledovati roparje. Turki še podpirajo roparje. Turki roparji napali so srbsko selo Kraljevo. Eno hišo so oropali, moža in ženo ubili, hčer pa hudo ranili. Pritožbe srbske vlade v Carigradu nič ne pomagajo. Take razmere so resnično čudne. — Srbska vlada odpustila je iz službe vladnega komisarja nacionalne banke Todorovića, ker je zatožen zaradi nečastnega prestopka. — Laško ministerstvo je naznanilo angleški vladi, da radostno sprejme posredovanje kraljice Viktorije med Abesinijo in Italijo, vendar pa mora prej poznati Neguševe predloge, katere bo takoj vestno presodila. — Karliski na Španskem pripravljajo se na boj. V ta namen nakupili so že mnogo orožja. — V Italiji še hudo razsaja kolera, tako da je vlada ukazala v Mesini za ubogo ljudstvo na državne stroške kuhati meso. Sveti oče so podarili 10.000 frankov, ki so se razdelili med uboge. — Irci mnogo trpijo in še bodo trpeli od Angležev. V mestu Mihelstownu je že tekla kri. O'Brien bil je obsojen zavoljo nekaterih govorov v trimesečno ječo. — 4. oktobra bil je po Grški deželi, na Jonskih otokih in Cikladah močen, v Peloponezu lahek potres. Akoravno se do sedaj še niso naznanile nikakoršne škode, zavladal je vendar v Atenah velik strah. Po najnovejših poročilih je po tem potresu škoda velika, posebno v Korintu. Veliko poslopij se je zrušilo ter več ljudi pokopalo v svojih razvalinah. — V Besarabiji je velika suša in grozna vročina, da ni mogoče iti iz hiše. Zemlja je baje trda kakor kamen in vsa razpokana. Šest tednov že ni bilo dežja. — Iz Samoe se poroča, da se je tamošnji kralj vdal Nemcem, ki so ga odvedli na ladijo „Adler“. — Iz Kabula se poroča, da je Abdullah kan Birjandi, poveljnik Zamindvarske vojske, z 2000 vojaki pobegnol v Kojajmanil, da se pridruži Ejub Kanu. Emirju se godi slabo.

Za poduk in kratek čas.

Dvanajst bratov in kraljičin.

(Pravljica od sv. Ane v Slovenskih goricah.)

(Dalje.)

Kmalu se je pōpolnoma zdanilo. Naš Milko jezdi ves zamišljen in otožen. Dejal je: „Na vsak naēin moram rešiti brate svoje in kraljiēine“. Slikal si je živo-bojno pred oēmi, kako bodo kraljiēine krasne, kadar izgubē črne obraze.

Blizu poludne je bilo. Milko je bil že daleē prišel. V tem opazi zraven ceste leva, ki je hudo jeēal in jedno nogo na k višku drēal. Sicer se ga je bal, vendar gre pogumno k njemu, pogleda nogo in notri je bil debel trn. Z veliko teēavo ga izmakne, lev žalostno zajeēi. Potem Milko namaēe rano z ono tekoēino, in lev je vesel poskoēil. Ko je leva ozdravil, pogleda na drugo stran, tamkaj zapazi psa in nekaj dalje orla, ki sta bila hudo poškodovana. Ozdravil je obe živali. Sedaj se prikota šantava, drobna mravljica s pohabljeno noēico. Tudi nje se usmili.

Tudi opazi pri njih, da so laēne, ker jim radi hromosti ni bilo moēno si živeēa poiskati. Milko premišljuje, kaj bi jim v hrano dal. V tem mu na misel pride konj. Sicer ga sam rabi za jeēo, vendar se odloēi, da ga razdeli sestradanim živalim. Umori konja. Gnjati je dal levu rekoē: „Bodeš se že s tem zadovoljil, saj sem ti najlepše kose dal“. Drugo zunanje meso je dobil pes, drobovino orel in glavo mravlja. Vse so se zadovoljile ter se mu prav toplo zahvalijo. Lev prvi spregovori: „Kadar me rabiš, le samo misli na me, in takoj dobodeš mojo podobo“. Jednako sta dejala tudi pes in orel. Sedaj še je mravlje manjkalo, zlezla je namreē v konjsko glavo, ter se tamkaj nekaj ēasa sprehajala po znotranjih prostorijah; koneēno je prilukala ven in se je tudi ona Milkotu zahvalila. „Le samo misli na me“, je dejala, „in takoj dobodeš mojo podobo“.

Milko je bil s tem jako potolaēen, in kakor prerujen je stopal brez konja naprej. Med tem si misli: „Oh, da bi bil jutri orel, brzo bi, mislim, dospel do onih ēetirih vod“. Ni še popolnoma izgovoril, že je bil orel, ter ponosno plaval po zraku. Dolgo ēasa je naē orel letel. Koneēno je bistro orlovo okō ugledalo ēetiri majhne prōge, bile so reke. Vedno pa še je nekaj ēasa poteklo, preden je orel dospel tje-kaj. Ko tje pridrvi, postal je iz orla — Milko. Hitro je poprosil brodnarja prve reke, da ga prepelje. Brodnar Milkotu razloēi pogoj, po katerem ga sme prepeljati, namreē: „Ako ti odsekam desno roko, drugaēe mi ni moēno in te ne smem tje prepeljati“. Milko odgovori: „Pogoj sprejmem proti temu, da me prepelješ in še le na drugi strani odsekaš roko.“ Brod-

nar ga vzame v ēolniē, a kadar priveslata skoraj blizu do konca reke, se Milko izpremeni v mogoēnega leva, kateri je brodnarja umoril in izstopil na drugi strani zopet kot ēlovek. Milko pride do druge reke, a kako se tamošnji brodnar zaēudi, ko zagleda, da ima Milko še obe roki. Brodnar: „Ako je temu tako, pa le precej poloēi na štor roki, da ti jih odsekam“. Milko: „Ne, prepelji me na drugo stran, saj vem, da tudi tamkaj imaš orodje pripravljeno, da mi odsekaš roki.“ Tudi s tem brodnarjem je Milko, v leva spremenjen, jednako storil, kakor s prvim. Tretjemu in ēetrtemu je bila jednaka usoda prisojena. Sedaj je bil prost. Izpremenil se je zopet v orla, in bistre orlove oēi so v daljavi zapazile stekleno goro, kakor blisk vzleti proti njej. (Konec prih.)

Smešnica 40. Tujec se sprehaja po ozki dolini, ki se razteguje med visocim gorovjem. V tem pride do kmeta, ki ima svoje delo na njivi. „Oēe“, povpraša, „kedaj pa vzhaja pri vas solnce?“ — „Solnce“, zateguje moē, „solnce, kedaj pri nas vzhaja?“ — No, veli moē po ēasu: Pri nas vzhaja še po navadi vselej v jutro“.

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Nj. veliēanstvo, pre-svitli cesar je daroval 50 gld. za druēbo po-zarne brambe v Središču.

(Č. šolske sestre.) Njih ekscelencija mil. knezoškof so vēeraj dne 5. oktobra dali pri ē. šolskih sestrah v Mariboru 11 devicam samostansko oblaēilo ter so ob enem vzprejeli od ene, ē. s. Benedikte Zupanēiē, slovesno ob-ljubo. Sveēanost je bila genljiva in je bilo mnogo domaēe in tuje gospode v priēo.

(Potovalni uēitelj.) Štaj. deē. odbor je razpisal mesto potovalnega uēitelja za vi-narstvo in sadjarstvo. Za to mesto se je troje gospodov oglasilo: V. Kocmut, Fr. Matijašič in J. Bele. Skušnja, ki se jej imajo podvreēi pri ravnateljstvu vinorejske šole v Mariboru, sedaj odloēi, kateri izmed njih dobi to sluēbo.

(Premešēenje.) G. J. Senekoviē, c. kr. vodja zemljiških knjig na Ptuju, pride na enako mesto v Maribor.

(Vrl kmetovalec.) Na razstavi v Tr-bovljah je g. Ferdo Kos, veleposestnik v Hrast-niku, dobil troje daril, za krave, za svinje pa za poljske pridelke. To je lepa hvala.

(Priateljce cerkv. petja) opozorimo na inserat Cecilijanskega druēstva v denešnji prilogi.

(Cesta.) Na Ljubnem se ima cesta, ki drēi ēez trg proti Luēam popraviti. Deē. odbor v Gradcu je odloēil v ta namen 725 gld. iz deē. kase; ostalo pa plaēa trg in gornjegraj-ski okraj.

(Za dijaško kuhinjo) darovali so: č. g. Dav. Gabere, kaplan Magdalenski 20 fl., vlč. g. dr. J. Muršec (graški) 5 fl., vlč. g. Lovro Kramberger, vpok. župnik 5 fl., vlč. gosp. dr. Ant. Suhač, žup. pri sv. Ani 5 fl., č. g. Jak. Lopič, kpl. v Cmureku 5 fl., g. Fr. Gert, medar v Mariboru 2 fl., vlč. g. A. Vraz, župnik pri sv. Križu 1 fl., neimenovan 1 fl., velec. gospa Krulec 2 mizna prta, g. M. 6 žlic, M. Rop, kuharica 1 fl. Bog plati!

(Okr. šolski svet.) V okrajnem zastopu v Ormožu so bili v seji dne 3 t. m. tile gg. enoglasno voljeni v okrajni šolski svet: dr. J. Geršak, c. kr. biležnik, dr. Ant. Žižek, zdravnik v Ormožu, Albin Švinger, dekan pri sv. Miklavžu, g. M. Robič, trgovec v Središču in Jožef Simonič, veleposestnik v Ivanjkoveh. — Okrajni šolski svet bode sedaj v narodnih rokah in mi želimo, da bi se mu posrečilo popraviti to, kar je dosedanjki pokvaril. Na vsak način pa mora nadzorniku Ranerju malo na prste gledati, da ne bode svojevoljno učitelje v nadučitelje imenoval, kakor onega na Humu.

(Prošnja) Anton Jevšenak iz Črešnic, blizo 20 let star, srednje male postave, čevljar, je zmotil in odpeljal dne 5. septembra t. l. 17letno, črnooko deklico Marijo Plešnik, katera nima domovinske izkaznice. Ko bi kdo ti dve osebi skupaj, ali katero posebej kje opazil, prosi se uljudno, da to blagovoli po dopisnici naznaniti pod napisom: Mihael Plešnik, posestnik na Kamni gori v Tolstem vrhu (pošta Konjice).

(V pokoj) stopi č. g. Anton Klobasa, kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Antonu v slov. goricah.

(Nekriv.) Znani veliki Nemeč, gosp. A. Mravlagg, usnjar pri sv. Lenartu v slov. gor., je tožil g. Fr. Jezernika, pristava c. kr. okr. sodnije v Mariboru, zavoljo razžaljenja časti. C. kr. okr. sodnija v Mariboru pa je sedaj izpoznala, da je uni mož, g. c. kr. pristava po krivem dolžil.

(Licencirane bike) imajo sledeči štirje govedorejci Malonedeljske občine: Topolnik Mihael, Topolnik Blaž, Vojsk Blaž, Rajh Terezija. Jan. Line, spregledovalec.

(Žganje) Uno noč je našel mestni redar v Mariboru necega tujca na ulici v trdnem spanju. Redar se ga je usmilil ter ga je peljal v mestno hišo, naj bi se ondi prespal. Tu pa se je pokazalo, da je mož imel 113 gld. 88 kr. pri sebi. Čudo, da mu jih že ni bil kdo ukradel!

(Imenovanja) Državni pravdnik v Novem mestu je postal g. R. Schwinger, držav. pravdnika namestnik v Celju; drž. pravdnika namestnik v Celju, pa tamošnji pristav dr. Avg. Nemanič; okr. sodnik v Kostanjevici je postal g. Mih. Novak, pristav v Konjicah; pristav de-

želnega sodišča v Ljubljani pa g. Anton Levec, doslej pristav v Sevnici.

(Župnijske službe.) Č. g. Ant. Kocuvan, župnik v Vuhredu, postal je župnik v Lembahu; č. g. Ant. Fischer, provisor pri sv. Jederti nad Celjem, župnik ravno tam in č. g. Jakob Smole, provisor pri sv. Miklavžu nad Laškimi trgim, župnik na istem mestu. Č. g. Ivan Čagran, provisor v Špitaliču, dobil je isto župnijo.

(Želodčeva esenca) lekarja Piccolija, na katerega inserat v današnji številki, častite bralce opozorimo, ima v sebi veliko zdravilne moči, katero so spoznali zdravniki, kakor tudi najiminenitnejši kemiki Avstrije in Nemčije. Zategadelj jo toplo priporočamo.

(Duh. spremembe.) Č. g. Marko Črnko, korvikar v stolni cerkvi v Mariboru, gre za mestnega vikarja na Ptuj, č. g. Jožef Majcen, kaplan na Rečici, pride pa za korvikarja v Maribor. Č. g. Jože Dekort, kaplan pri sv. Križu poleg Slatine, gre za kaplana v Šoštanj, č. g. Vinko Čepin, kaplan v Šoštanju, gre za kaplana v Rečico. Č. g. Lovre Kramberger, kaplan pri sv. Križu na Murskem polju, postane kaplan v Slivnici pri Mariboru in č. g. France Murkovič, provisor v Šentilju v Slov. goricah, gre za kaplana v Zavrče.

Divji kostanj

kupuje po najvišji ceni

Jožef Matič,
trgovec v Celju.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gosp. Dr. E. viteza Stäckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takezvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodajo po 15 kr. eng. lekar Rizzoli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmid; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filippek; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bancalari; — Pfuj: Behrbalk; — Brežice: Schneideršič; — Voitsberg: Guggenberger. 27

Loterijne številke:

V Gradcu 1. oktobra 1887: 84, 61, 74, 52, 32
Na Dunaju " " 14, 62, 5, 3, 55

**Velika tovarna
gospodarskih strojev.**

Dovoljujem si p. n. gospodarjem priporočati vsake vrste gospodarske stroje, kakor parne stroje, z vitli in ročne mlatilnice, dalje naj-novejše iznajdbe čistilnice, za drobljenje zrnja, luščenje koroze, stiskalnice, posebno pa po celem svetu znane, najboljše stroje za delanje rezi z močnimi železnimi nogami in pravimi angleškimi noži; režejo do 8 cm. dolgo in se dajo lahko gnati.

Da si pa lahko vsak posestnik stroj oskrbi, katerega naj bi pri nobeni hiši ne manjkalo, prodavam jih, brez da bi se pri naročilu kaj plačalo, na vsako postajo franko, 14 dni na poskušnjo; plačuje se pa v obrokih v 12 mesecih, daje se dve leti poroštvo, in iz materialnih vzrokov poškodovani deli se zastoj izmenijo. Vsaki stroj se tukaj, preden se odpošlje, dobro poskusi, da je kupec ž njim zadovoljen.

Strojev, ki imajo noge iz vlitega železa, ne priporočam, ker se lahko potrupijo, so sicer mnogo ceneje, pa se le na posebno naročilo odpošljejo.

Tudi se tukaj vsake vrste stroji dobro in po ceni popravljajo. P. n. gospodarje, kateri stroje potrebujejo, prosim, da mi z naročili zupanje izkazati blagovolijo.

S spoštovanjem

Janez Dangl,
v Gleisdorfu.

Priporočba.

Podpisani posestniki iz Hotinje in Orehove vesi iz lastnega nagiba potrjujemo, da smo z mlatilnicami in reznimi stroji, katere smo iz gospod Janez Dangl-nove tovarne kupili, v vsem popolno zadovoljni, ter imenovano firmo Janez Dangl v Gleisdorfu, posebno zavolj njene poštenosti in dobrega blaga vsakemu najboljše priporočamo.

Hotinja in Orehova ves, dne 20. sept. 1887.

J. Lešnik, Ant. Lostrek, Fr. Horvat, Matija Cebe, Mart. Sušec, Štefan Pungartnik, Jožef Doler, Jurij Klasinc, Peter Lešnik, župan, Mih. Mahorko, velepos in cerkveni ključar, Valentin Mahorko.

Da so se posestniki lastnoročno podpisali, potrjuje županstvo Orehova ves, 21. sept. 1887.
2-3 Župan: Peter Lešnik.

Naznanilo.

Dovolim si naznaniti, da sem svojo

odvetniško pisarno

dne 1. oktobra 1887 v Konjicah odprl.

Dr. Ivan Rudolf.

Livarna,
Badgasse Nr. 9,
blizu sl. cerkve.

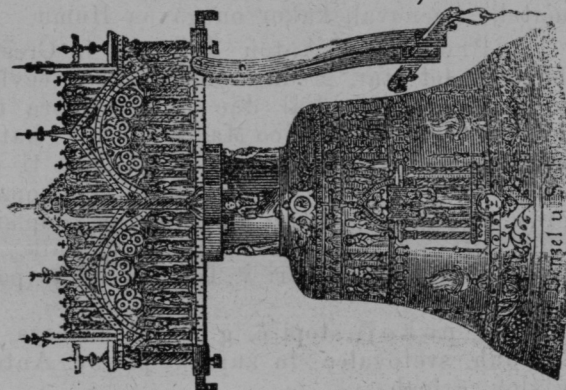

C. kr. privileg.

Številnih priznajil
za zlite zvonove
je priredjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

**g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,**

zliha posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pregibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvoni, z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perutih tavó, da se zelo lahko zvonijo in v zvoniku nič ne tresse.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!

Spričalo.

Firma **Denzel-novi sinovi v Mariboru** je letos (1884) za Poličane na spodnjem Štajerskem, štiri nove zvonove, kateri okoli 63 centov tehtajo, izlila in taste ne le samo po zvonanji sliki, temveč tudi po vbranjem, harmoničnem in prav glasnem petji tako umetno in izvrstno izdelala, da podpisani to firmo vsem, posebno pa čestitim cerkvenim predstojnikom vsakojako priporočati smejo.

Cerkveno predstojništvo v Poličanah,
dne sv. Lukeža 1884.

Benedikt Jury, župnik.
Štefan Detiček, l. r., Jožef Detiček, l. r.,
cerkvena ključarja.